

L'Aljub

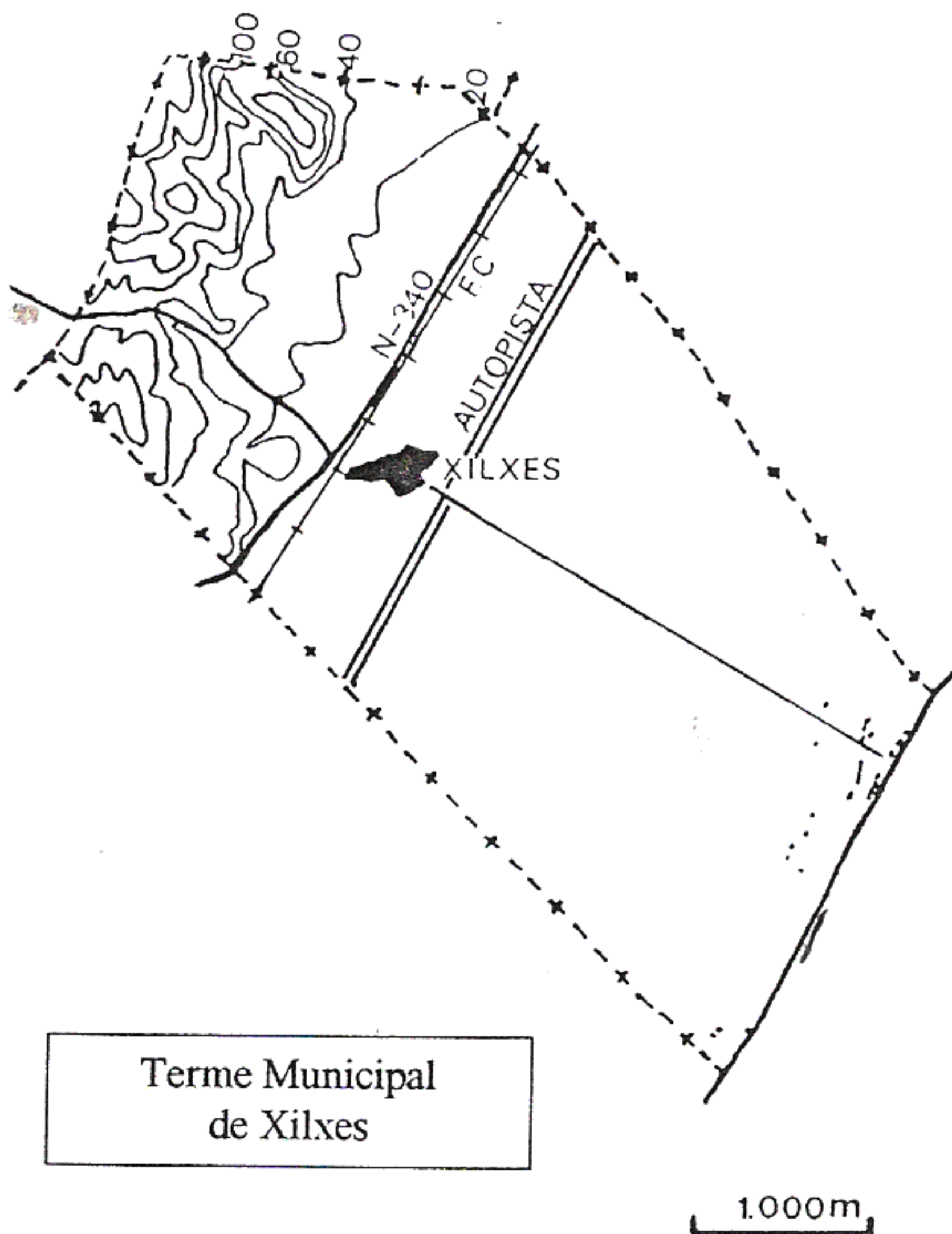
Número 9

D.L.: CS-119-1996

juny de 1997

ILES COVES,

UN PATRIMONI DESPROTEGIT

sió demogràfica, són moltes les cavitats que o bé han desaparegut, o bé s'han transformat (abocadors, restaurants, ...). Juntament amb elles han desaparegut la rica fauna que les habitava i les restes d'ocupació humana, moltes vegades prehistòriques, l'anàlisi de les quals ens haguera permès saber un poc més sobre els costums d'aquelles persones que ens antecediren en el poblament de les nostres terres.

Aquestes desaparicions també han afectat el nostre terme municipal, ja que, encara que té poc de territori ocupat per muntanyes (vore plànol adjunt) i per tant poques cavitats, des dels anys cinquanta fins a l'actualitat ha desaparegut un 90% de les coves del terme de Xilxes. Sols cal conversar amb una persona d'edat i ens adonarem de quin és el volum d'aquest tipus de patrimoni ecològic i arqueològic que s'ha perdut. Com a mostra del que hem dit presentem la següent relació de coves i altres cavitat del terme.

A les darreries del mes passat, va aparèixer en un diari valencià la notícia de la creació, per part de la Conselleria de Medi Ambient, d'un inventari de cavitats (coves i avencs) amb la finalitat d'aconseguir una certa protecció. Amb la industrialització i l'augment de la pres-

a) Cova de la Pedrera.

Situada a pocs metres del poble, en la muntanya que li dona nom i on convivia amb l'activitat artesanal d'extracció de pedra. Sembla que va ser una cova de grans dimensions,

possiblement amb restes prehistòrics, i de certa longitud (segons versions populars arribava fins al poble veí de la Llosa). Va servir de protecció a la població de Xilxes en les nombroses situacions de perill que va patir al llarg de la seua història. Va desaparèixer fa aproximadament 30 anys amb la intensificació i mecanització de l'activitat extractiva de la Pedrera, sense deixar temps per a realitzar cap prospecció arqueològica, ni alçament de plànols, ni fotografies.

b) *Cova del Castellàs.*

Situada a la vessant Est de la muntanya del Castellàs. Cova de dimensions més reduïdes i boca d'entrada més amagada que, possiblement, a més de restes d'ocupació de la darrera guerra civil, tingueren restes de poblament més antic, a causa de la seua proximitat al jaciment del cim de la muntanya. Va desaparèixer a principis dels

anys noranta com a conseqüència de l'extracció de pedra per a les obres de la nova variant de l'entrada a Xilxes. Actualment, el lloc que ocupava la cova és un tallat, un mos en la muntanya, sense cap tipus de protecció, que fica en gran perill qualsevol passeig per la susdita muntanya.

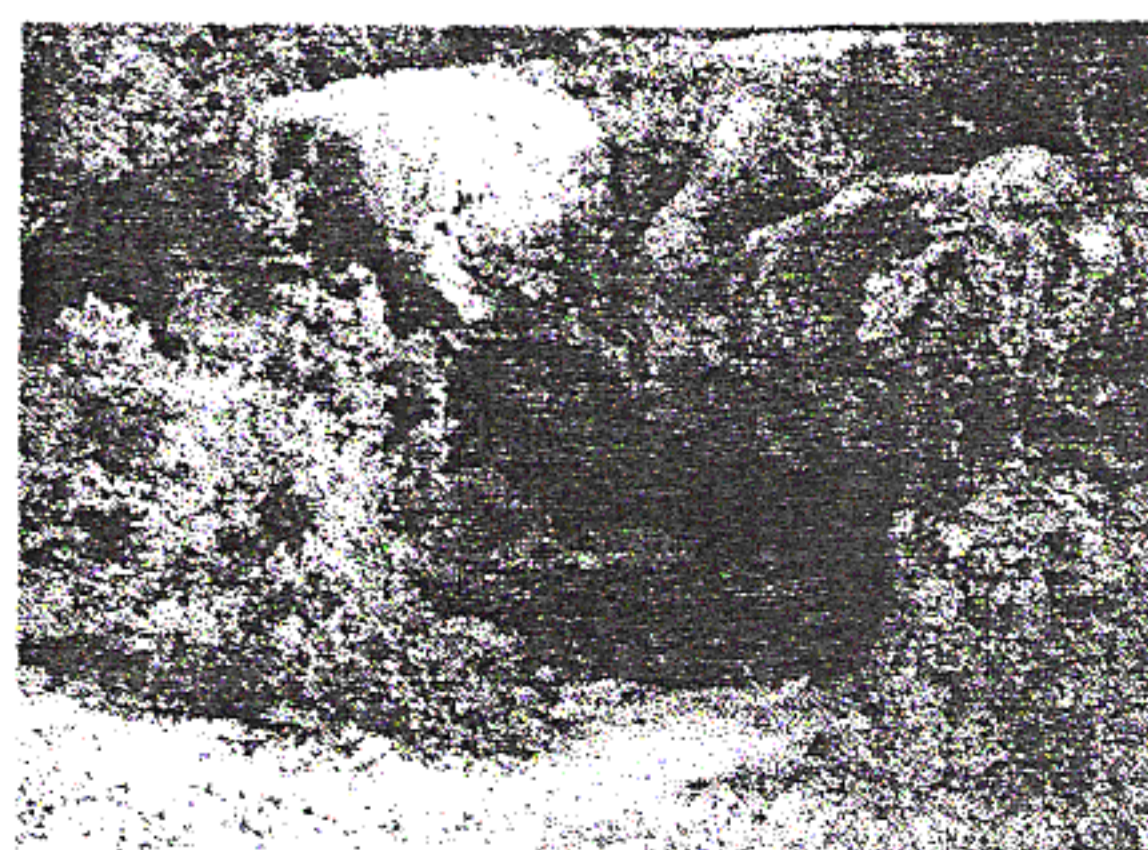
c) *Cova del "Mono".*

Situada a prop de la Mina Nova (mina a cel obert per a l'extracció d'algep). Consisteix en una acumulació de roques amb dues galeries, una ascendent i l'altra horitzontal, que encara no han estat estudiades en profunditat. És, o era, un lloc clau per anar a "*berenar la mona*" el tercer dia de Pasqua. Quant al nom, ve del malnom o sobrenom d'un dels últims propietaris de la finca on es troba. Encara es pot visitar, envoltada per muntanyes transformades per a plantar tarongers.

d) *Cova de la Mina Nova.*

Cavitat amb sòl argilós que havia aparegut a una de les parets de la Mina Nova. De menuts hi soliem anar per recollir argila i pirita dels voltants. Amb la transformació de la mina per a plantar tarongers ha desaparegut.

Aquestes són les principals coves del terme de Xilxes. D'elles sols una encara perdura, però per quan de temps? A més hi ha d'altres cavitats menors en perill de desaparició per la roturació de les nostres muntanyes. És per això que és necessari dur a terme una exhaustiva catalogació i protecció d'aquest patrimoni natural, perquè així pugui perdurar i ser gaudit per les generacions venidores.

S U M A R I

En aquest número:

- * *Les coves, un patrimoni desprotegit.*
- * *La biblioteca del meu poble.*
- * *"Eleccions" municipals a Xilxes als segles XVII i XVIII.*
- * *Retrobem el valencià.*
- * *Kaspàrov contra Deep Blue: un duel sobre el tauler d'escacs.*
- * *El racó del llibre.*
- * *Salvem el "llavaner" (i II)*
- * *Això dels mòduls, de què va ?.*
- * *Històries del Camí Ràfol.*

EDITA:
Associació Cultural "Ràfol"
(Xilxes)